

Brusel 4. června 2026  
(OR. en)

10122/26

ECOFIN 731  
UEM 209  
SOC 319  
EMPL 148  
COMPET 678  
ENV 621  
EDUC 203  
ENER 320  
JAI 732  
GENDER 59  
JEUN 100  
SAN 396  
*ECB*  
*EIB*

## PRŮVODNÍ POZNÁMKA

---

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. června 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 206 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Estonska

---

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 206 final.

Příloha: COM(2026) 206 final



V Bruselu dne 3.6.2026  
COM(2026) 206 final

Doporučení pro

**DOPORUČENÍ RADY**

**k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Estonska**

{SWD(2026) 206 final}

Doporučení pro

## DOPORUČENÍ RADY

### **k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Estonska**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 <sup>(1)</sup>, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví, že cílem rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení rovněž stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský semestr sestává zejména z definování doporučení pro jednotlivé země a z dohledu nad jejich prováděním.
- (2) Dne 16. července 2025 přijala Komise návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 <sup>(2)</sup>. Cílem návrhu je zvýšit účinnost financování Unie omezením roztržitosti finanční architektury a

---

<sup>1</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

<sup>2</sup> Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Navrhované nařízení je v současné době předmětem jednání se spolunormotvůrci.

podpořit členské státy při koordinaci hospodářské politiky v souladu s článkem 175 Smlouvy o fungování EU.

- (3) Dne 25. listopadu 2025 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Estonska na rok 2026. Téhož dne přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Estonsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny<sup>(3)</sup>, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny<sup>(4)</sup> dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.
- (4) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a bezpečnosti. Evropský semestr je sladěn s Kompasem konkurenceschopnosti, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.
- (5) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik i v roce 2026 probíhá souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, které je nyní ve své závěrečné fázi<sup>(5)</sup>. Plány pro oživení a odolnost spolu s financováním politiky soudržnosti měly zásadní význam pro naplnění politických priorit evropského semestru, neboť měly účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledním cyklu, nebo jejich významnou část, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely zohlednit doporučení pro jednotlivé země. S blížícím se ukončením Nástroje pro oživení a odolnost je i nadále nezbytné zachovat reformy a investice, které jsou v rámci tohoto nástroje podporovány a prováděny, zejména ty, které přispívají k řešení problémů uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (6) Dne 3. června 2026 zveřejnila Komise zprávu o Estonsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, kterého Estonsko dosáhlo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak tato země provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Estonsko čelí. Posoudila rovněž pokrok Estonska při provádění evropského pilíře sociálních práv a při plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.
- (7) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na základě posouzení a na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Estonska<sup>(6)</sup>. Tento plán se vztahuje na roky 2025–2028 a zahrnuje fiskální korekci

<sup>3</sup> Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

<sup>4</sup> Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

<sup>5</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

<sup>6</sup> Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Estonska (Úř. věst. C, C/2025/652, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/655/oj>).

rozloženou do čtyř let. Rada doporučila následující maximální tempa růstu čistých výdajů: 7,1 % v roce 2025, 5,1 % v roce 2026, 3,6 % v roce 2027 a 3,2 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu vypočtenému s ohledem na rok 2023 ve výši 9,2 % v roce 2025, 14,8 % v roce 2026, 18,9 % v roce 2027 a 22,6 % v roce 2028.

- (8) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy k tomu, aby požadovaly aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a významné navýšení výdajů na obranu <sup>(7)</sup> a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Na základě žádosti Estonska přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Estonsku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů <sup>(8)</sup>. Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Estonsku změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.
- (9) Dne 30. dubna 2026 předložilo Estonsko svou roční zprávu o pokroku z roku 2026 <sup>(9)</sup>, pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Estonsko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.
- (10) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 0,6 % a inflace měřená HISC dosáhla 4,8 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 1,6 % a v roce 2027 o 1,7 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 4,4 % a v roce 2027 na úrovni 2,9 %.
- (11) Schodek veřejných financí Estonska se na základě údajů poskytnutých Eurostatem <sup>(10)</sup> snížil z 1,1 % HDP v roce 2024 na 2,0 % HDP v roce 2025. Zvýšení schodku v roce 2025 odráží především silnější dynamiku výdajů, zejména veřejné investice do velkých infrastrukturních projektů, jako je Rail Baltica. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek činit 4,5 % HDP a v roce 2027 4,8 % HDP. Zvýšení schodku v roce 2026 odráží především pokles příjmů zejména v důsledku reformy daně z příjmů fyzických osob (přechod na všeobecný systém osvobození od daně) a zvýšení výdajů zejména v důsledku zvýšení výdajů na obranu, které dosáhly 5 % HDP, a investičních projektů, jako je Rail Baltica. Zvýšení schodku v roce 2027 odráží především slabší dynamiku příjmů.
- (12) Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky <sup>(11)</sup>, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, bylo v roce

<sup>7</sup> Sdělení Komise nazvané „Sladění zvýšených výdajů na obranu s Paktem o stabilitě a růstu“, Brusel, 19. března 2025 (C(2025) 2000 final).

<sup>8</sup> Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Estonsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky), (Úř. věst. C/2025/3970, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3964/oj>).

<sup>9</sup> Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné zde: [https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports\\_cs](https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs).

<sup>10</sup> Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

<sup>11</sup> Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou

2025 restriktivní v rozsahu 0,5 % HDP. Předpokládá se, že v roce 2026 bude expanzivní, a to o 2,8 % HDP, a v roce 2027 restriktivní, a to o 0,3 % HDP.

- (13) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem<sup>(12)</sup> se estonský veřejný dluh zvýšil z 23,5 % HDP na konci roku 2024 na 24,1 % HDP na konci roku 2025. Toto zvýšení poměru dluhu v roce 2025 odráží především schodek veřejných financí. Na základě politických opatření známých ke dni uzávěrky prognózy předpokládá prognóza Komise z jara 2026 zvýšení poměru dluhu k HDP na 26,9 % do konce roku 2026 a další zvýšení na 30,5 % do konce roku 2027. Zvýšení v letech 2026 a 2027 odráží především vysoké a trvalé rozpočtové schodky a pozitivní vnitřní dynamiku dluhu v roce 2027.
- (14) Na základě údajů Eurostatu dosáhly celkové výdaje vládních institucí Estonska na obranu v roce 2025 výše 4,2 % HDP, což odpovídá nárůstu ve výši 2,1 procentního bodu HDP ve srovnání s referenčním rokem 2021. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 budou činit 5,0 % HDP, což odpovídá nárůstu ve výši 3,0 procentního bodu HDP oproti roku 2021.
- (15) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, která ještě zvyšuje geopolitické napětí, jež ovlivňuje globální trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti získané z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou vysoké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neúčinná. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 přijalo Estonsko opatření fiskální politiky, aby zmírnilo dopad vysokých cen energií na domácnosti a firmy<sup>(13)</sup>. Především odložilo zvýšení spotřební daně z pohonných hmot a elektřiny z roku 2026 na rok 2027. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na toto opatření budou v roce 2026 činit přibližně 0,1 % HDP.
- (16) Podle výpočtů Komise čisté výdaje v Estonsku vzrostly o 2,0 % v roce 2025 a o 5,7 % kumulativně za roky 2024 a 2025. Růst čistých výdajů v roce 2025 je nižší než doporučené maximální tempo růstu. Pokud vezmeme v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, je kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nižší než doporučené maximální tempo růstu.
- (17) Podle výpočtů Komise se očekává, že čisté výdaje v Estonsku vzrostou o 12,0 % v roce 2026 a o 18,4 % kumulativně za roky 2024, 2025 a 2026. Očekávaný růst čistých výdajů v roce 2026 bude vyšší než doporučené maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce 2,8 % HDP v ročním vyjádření. Při zohlednění celého období let 2024, 2025 a 2026 je očekávané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nad doporučeným maximálním tempem růstu, což odpovídá odchylce ve výši 1,5 % HDP v souhrnném vyjádření. Očekávaná odchylka je však na základě současných projekcí výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.
- (18) Dne 3. června 2026 přijala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování EU<sup>(14)</sup>. V této zprávě byla posouzena situace Estonska, pokud jde o kritérium

---

financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

<sup>12</sup> Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

<sup>13</sup> Odráží to situaci ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

<sup>14</sup> Zpráva Komise vypracovaná v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, 3. června 2026 (COM(2026) 302 final).

schodku, neboť jeho plánovaný schodek veřejných financí v roce 2026 překračuje referenční hodnotu 3 % HDP. Zpráva dospěla k závěru, že s přihlédnutím ke všem rozhodujícím faktorům Estonsko kritérium schodku nespĺňuje. Komise měla nicméně za to, že není důvod zahájit u Estonska postup při nadměrném schodku, protože Rada pro tuto zemi aktivovala národní únikovou doložku a očekávaný schodek přesahující referenční hodnotu v roce 2026 je plně vysvětlen zvyšováním výdajů na obranu od roku 2021, na základě prognózy Komise z jara 2026. Na základě toho a po zvážení stanoviska Hospodářského a finančního výboru zřízeného podle čl. 126 odst. 4 Smlouvy o fungování EU Komise v této fázi nenavrhuje zahájení postupu při nadměrném schodku.

- (19) Vzhledem k zvýšeným potřebám v oblasti zajišťování bezpečnosti rostou v Estonsku výdaje na obranu. Tyto výdaje vzrostly z 2 % HDP v roce 2021 na 4,2 % v roce 2025 a očekává se, že od roku 2026 překročí 5 % HDP. Proto je důležité, aby Estonsko našlo stabilní zdroje příjmů nebo nástroje snižující výdaje, které mohou podpořit financování nejen potřeb výdajů na obranu, nýbrž všech potřeb v oblasti strukturálních výdajů, včetně zdravotní a dlouhodobé péče, ve střednědobém až dlouhodobém horizontu.
- (20) Daňové příjmy vládních institucí zůstávají o čtyři procentní body pod průměrem EU a v roce 2024 činily 35,2 % HDP, zatímco v EU 39,4 %. Od roku 2024 bylo zavedeno několik opatření k zvýšení příjmů: sazba DPH byla dvakrát zvýšena a v roce 2025 dosáhla 24 %; sazby daně z příjmů fyzických a právnických osob vzrostly na 22 %; spotřební daně z alkoholu, tabáku a energie se budou zvyšovat každoročně až do roku 2027/28 a v roce 2025 byla zavedena nová daň z motorových vozidel. Tyto reformy sice pomáhají snížit rozdíl v příjmech oproti průměru EU, dále však zvyšují závislost na zdanění práce a spotřeby, které jsou již nyní v poměru k HDP vyšší než průměr EU. Hrozí také, že budou neúměrně zatěžovat skupiny s nižšími příjmy a prohlubovat příjmovou nerovnost. Bylo by prospěšné rozšířit daňovou základnu prostřednictvím takových daní, které méně poškozují růst. Příkladem je využití zdanění nemovitostí, které je stále využíváno nedostatečně. Příjmy ze zdanění nemovitostí v roce 2024 činily pouze 0,3 % HDP, což je výrazně pod průměrem EU ve výši 1,8 %, a odráží tak zaměření Estonska na zdanění pozemků, nikoli nemovitostí. Postupné zavedení daně z neobývaných obytných nemovitostí by rozšířilo daňovou základnu a zároveň snížilo nedostatek bytů. Zároveň bylo vyvinuto úsilí o zlepšení efektivnosti výdajů. Většina nedávných přezkumů výdajů, z nichž poslední se uskutečnil v roce 2025, se však zaměřila na poměrně úzké oblasti veřejných výdajů, jako je financování muzeí nebo správní postupy v sociální oblasti. Spojitost mezi přezkumy výdajů, zvýšením efektivnosti a přerozdělením zdrojů je navíc stále omezená. Ke změně této situace by bylo třeba provádět přezkumy častěji a zajistit, aby se výsledné úspory zřetelně odrazily v rozpočtu a směřovaly do prioritních oblastí.
- (21) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění finančních nástrojů Unie, jakož i v rámci evropského semestru, je i nadále nezbytné do procesu systematicky, smysluplně a včas zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.
- (22) Estonsko dosahuje s ohledem na provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS), nadprůměrného tempa na úrovni EU, a to jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska plateb. Tuto současnou dynamiku je důležité udržet a zároveň

maximalizovat reálný dopad investic. Estonsko již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Některé oblasti však mohou vyžadovat další posílení, včetně oblastí týkajících se přetrvávajících územních rozdílů, hospodářské diverzifikace a spravedlivé transformace. Ačkoli je provádění celkově dobré, jeho účinnost je ohrožena omezenou dostupností regionálních údajů a jejich nedostatečným využíváním. Je nezbytné zajistit, aby byly rychle a účinně využity nové investice, které Estonsko určilo ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období <sup>(15)</sup>.

- (23) Přetrvávající regionální rozdíly v Estonsku brzdí konvergenci a brání růstu. Hospodářská činnost, veřejné služby s vysokou hodnotou a kvalifikovaná pracovní síla se soustřeďují v regionu hlavního města. Odlehlé a venkovské regiony se potýkají se strukturálními problémy spojenými s řídkým osídlením, úbytkem obyvatel, problémy s připojením a přístupem k základním veřejným službám. Estonsko jako země na východní vnější hranici EU čelí dalším výzvám, které ztěžují jeho vyhlídky na hospodářský a sociální rozvoj, neboť stávající strukturální problémy se zhoršují. Ruská agresivní válka proti Ukrajině zvyšuje bezpečnostní tlaky, narušuje přeshraniční hospodářské činnosti, snižuje atraktivitu investic a dále omezuje přístup k financování. Obavy o bezpečnost lidí a kritické infrastruktury vyžadují investice do civilní ochrany, připravenosti a vojenské mobility, což by mohlo poskytnout příležitosti pro ekonomiky jednotlivých regionů a zároveň zvýšit tlak na financování veřejných služeb. Podpora hospodářské diverzifikace a posílení odolnosti regionu je zvláště důležitá v kraji Ida-Viru, který prochází zásadní průmyslovou, hospodářskou a sociální transformací v souvislosti s postupným ukončením těžby ropy z břidlic.
- (24) Estonsko se potýká s řadou výzev souvisejících s výzkumem a inovacemi, přístupem k financování, energetickou účinností v budovách, obnovitelnými zdroji energie a energetickou bezpečností, udržitelnou dopravou, nabídkou pracovních sil a dovedností a sociální ochranou.
- (25) Ačkoli se celková inovační výkonnost Estonska od roku 2017 neustále zlepšuje, výdaje podniků na výzkum a vývoj v poměru k HDP zůstávají pod průměrem EU. Současně se výrazně zvýšila podpora podnikového výzkumu a vývoje, přičemž přímá veřejná podpora v roce 2023 dosáhla 0,15 % HDP, což je více než průměr EU. Patří sem nové iniciativy, jako je národní centrum aplikovaného výzkumu, program TemTA pro aplikovaný výzkum a technologický rozvoj, pobídky pro spolupráci mezi vědou a podniky založené na výkonnosti a opatření k posílení správy duševního vlastnictví a přenosu technologií. Počet patentů se však snížil a spolupráce mezi výzkumem a podniky zůstává omezená, což naznačuje, že veřejné investice do výzkumu a inovací zatím nejsou dostatečně využívány. Na základě roztržitosti podpory inovací a širších podpůrných iniciativ pro malé a střední podniky se snižuje účinnost politiky a oslabuje promítání výsledků výzkumu do tržních výsledků. Řešení těchto nedostatků, včetně zajištění integrovanějších rámců podpory a trvalých investic do aplikovaného výzkumu a oblastí s vysokým dopadem, jako je umělá inteligence, by pomohlo posílit komercializaci inovací.

---

<sup>15</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

- (26) Dostupnost financí představuje hlavní investiční překážku pro 19 % estonských podniků, přičemž podíl podniků s finančními omezeními je výrazně vyšší než průměr EU. Estonské podniky se do značné míry spoléhají na interní financování, což odráží strukturální rysy, jako je daňový systém, převaha malých a středních podniků a skromná základna institucionálních investorů. Přetrvávající nedostatky v přístupu malých a středních podniků k financování nadále brzdí inovace, komercializaci výzkumu a zavádění technologií účinně využívajících zdroje. Ačkoli se integrací infrastruktury pobaltského kapitálového trhu od roku 2017 a podporou ze strany vnitrostátních a nadnárodních institucí přispělo k rozvoji kapitálového trhu, soukromého a rizikového kapitálu, přetrvává nedostatečná dostupnost financování, což ještě zhoršila důchodová reforma z roku 2021, jež snížila velikost domácích kapitálových trhů a objem institucionálních investic. Přestože nástroje, jako je režim investičních účtů, cílené systémy záruk a nové dohody o financování, zejména s Evropským investičním fondem, přístup k financování rozšířily, poptávka stále převyšuje nabídku, což dokládá rychlý převis poptávky v regionálních dotačních výzvách. Zlepšením přístupu k financování, zejména pro malé a střední podniky mimo velká městská centra, a to i prostřednictvím cílených záruk a integrovanějšího rámce pro podporu inovací a podnikání, by se pomohlo mobilizovat investice, podpořit rozšiřování činnosti a urychlit zavádění inovativních technologií účinně využívajících zdroje.
- (27) Budovy se na spotřebě energie v zemi podílejí 46,1 %, přičemž v letech 2019–2024 v Estonsku zvyšování konečné spotřeby energie v sektoru bydlení stagnovalo. Nízká energetická účinnost bytového fondu vede k tomu, že náklady na vytápění spotřebovávají vysoký podíl disponibilních příjmů, což má obzvláště závažný dopad na zranitelné skupiny obyvatel. Estonsko se při renovacích spoléhá většinou na grantové programy podpory a finanční nástroje využívá jen v omezené míře. Větší dostupnost finančních nástrojů by mohla stimulovat dekarbonizaci a zajistit cenovou dostupnost bydlení prostřednictvím nižších nákladů na vytápění v renovovaných obydlích. Jakmile bude stanovena jednoznačná cesta k dekarbonizovanému a energeticky účinnému fondu budov, pomůže se tím k zajištění nutné adaptace na změnu klimatu a ke zvýšení celkové odolnosti vůči krizím.
- (28) Skladba zdrojů energie se v Estonsku výrazně posunula směrem k obnovitelným zdrojům, a to z 35 % v roce 2023 na 40 % v roce 2024. Přestože podíl roponosných břidelic z domácích zdrojů na energetickém mixu výrazně klesl z 30 % v roce 2023 na 25 % v roce 2024, zůstávají hlavním zdrojem energie v Estonsku, což brání zelené transformaci. Ačkoli ceny v denních hodinách v posledních letech klesly v důsledku rostoucího podílu solární energie na skladbě zdrojů elektřiny (67,9 % obnovitelných zdrojů na čisté výrobě elektřiny v roce 2025, což je jeden z nejvyšších podílů v EU), Estonsko je i nadále náchylné k prudkým cenovým skokům v obdobích vysoké poptávky. Zatímco v únoru 2025 byla estonská elektrizační soustava úspěšně synchronizována se sítí EU, zbývá dokončit další projekty v oblasti synchronizace, zejména s Lotyšskem a Finskem, aby se podpořila transformace a zvýšila energetická bezpečnost. V roce 2025 byl sice v Estonsku uveden do provozu první rozsáhlý bateriový systém pro ukládání energie, výstavba dalších takových systémů je však nezbytná ke zvýšení energetické flexibility země. Je také třeba pokračovat v práci na posílení odolnosti kritické energetické infrastruktury, zejména pokud jde o kybernetickou bezpečnost a dohled nad infrastrukturou.
- (29) Produktivitu zdrojů v Estonsku snižuje důležitost surovinově náročných průmyslových odvětví a značná závislost na roponosných břidelicích (52,5 % hrubé dostupné energie

v Estonsku v roce 2023). V roce 2024 Estonsko generovalo 1,15 EUR na kilogram materiálu, zatímco průměr EU činil 2,99 EUR. Pokud jde o produktivitu zdrojů měřenou jako podíl hrubého domácího produktu (HDP) na domácí materiálové spotřebě, Estonsko stále patří mezi země s nejhorsími výsledky v EU a vykazuje mírně se zhoršující trend – hodnota indexu v roce 2023 byla 127,7 a v roce 2024 pak 124,7. Aby Estonsko zvýšilo produktivitu zdrojů, je nezbytný odklon od roponosné břídlice, další podpora inovací založených na biotechnologiích, aby se zdroje mohly využívat pro účely s vyšší hodnotou, a také vývoj a zavádění technologií účinně využívajících zdroje a zlepšení oběhovosti, což vyžaduje značné investice.

- (30) Estonské odvětví dopravy je i nadále velkým producentem emisí skleníkových plynů. V roce 2024 připadalo na silniční dopravu 48 % emisí v rámci sdílení úsilí v Estonsku, přičemž od roku 2005 tento podíl vzrostl o 27 %. To je způsobeno tím, že Estonsko má nejstarší vozový park v EU a také nadprůměrnou míru vlastnictví automobilů v EU. Aby se Estonsko vypořádalo s tímto problémem a realizovalo svůj plán rozvoje dopravy a mobility na období 2021–2035, musí zavést opatření na podporu přechodu k využívání udržitelné veřejné dopravy. Za tímto účelem je zásadní podpora přechodu na integrovaná řešení a zlepšení multimodálního spojení a služeb pro cestující, stejně jako další elektrifikace železnic a dokončení projektu Rail Baltica. Dopravní infrastruktura Estonska je zranitelná vůči dopadům změny klimatu, a to by mělo být zohledněno při plánování nových investic v tomto odvětví.
- (31) Vzhledem k zásadní úloze lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby urychleně přijaly opatření k řešení strukturálních problémů souvisejících s lidským kapitálem v oblasti dovedností a vzdělávání, které brání konkurenceschopnosti. Doporučení na rok 2026 určená Estonsku mohou přispět k provedení doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii.
- (32) Estonsko se nadále potýká s problémy při zvyšování nabídky dovedností a optimalizaci přechodu na trh práce. Předčasně ukončování školní docházky (více než 10 % v roce 2025) nadále ovlivňuje úroveň dosaženého vzdělání, zatímco nezaměstnanost mladých lidí (více než 20 % v roce 2025) a vysoký podíl mladých lidí, kteří nejsou zaměstnáni, ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (11,2 % v roce 2025), poukazují na přetrvávající problémy při přechodu ze školy do zaměstnání. Chudobou pracujících je ohrožena zejména věková skupina 18–24 let. Odborné vzdělávání a příprava a vysokoškolské vzdělávání hrají důležitou roli při prohlubování dovedností pro rostoucí odvětví s vysokou poptávkou po pracovní síle. Odborné vzdělávání a příprava však zůstávají celkově nedostatečně atraktivní, zatímco vysokoškolské vzdělávání se potýká s nedostatkem absolventů v klíčových oborech, jako jsou přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika (STEM). Velké rozdíly v přístupu k prohlubování dovedností a změně kvalifikace v závislosti na věku, socioekonomickém prostředí a úrovni vzdělání nadále omezují dovednostní základnu, zejména v regionech, které přecházejí na činnosti s vyšší přidanou hodnotou. Školy se potýkají s rostoucí rozmanitostí potřeb žáků, včetně rostoucí poptávky po dodatečné podpoře při učení, zatímco značný nedostatek učitelů, zejména v předmětech STEM a v estonštině jako druhém jazyce, ohrožuje kvalitu vzdělávání a je obzvláště závažný ve venkovských oblastech. Ačkoli digitální dovednosti jsou v podstatě v souladu s průměrem EU, Estonsko zatím nedosáhlo cíle EU ve výši 80 % a mnoho pracovníků stále nemá odpovídající dovednosti v oblasti IKT a softwaru, přičemž se poptávka po umělé inteligenci a digitálních kompetencích bude zvyšovat. Dovedností důležitých pro zelenou transformaci je rovněž stále nedostatek, jelikož je příliš brzy na to, aby se

projevil dopad nedávných opatření, včetně těch, která jsou podporována v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Ke zlepšení výsledků v oblasti zaměstnanosti by přispělo zajištění podpory při přechodu ze vzdělávání do zaměstnání, rozšíření cílených iniciativ týkajících se prohlubování dovedností a změny kvalifikace (včetně oslovení osob s nízkou kvalifikací a starších dospělých) a podpora včasného začlenění mladých lidí na trh práce. Rozsah kolektivního vyjednávání a hustota odborů patří k nejnižším v EU a tripartitní sociální dialog v posledních letech oslabil. K řešení těchto problémů by mohlo přispět posílení sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání, a to i prostřednictvím tripartity.

- (33) Nízké sociální výdaje a nedostatky v rozsahu sociální ochrany přispívají k vysokému riziku chudoby u zranitelných skupin. Podpora minimálního příjmu je stále relativně omezená a celkové výdaje na sociální dávky zůstávají pod průměrem EU (17,8 % HDP v roce 2024 oproti průměru EU ve výši 27,3 %), což omezuje dopad sociálních transferů na snižování chudoby. Osoby se zdravotním postižením, včetně zaměstnaných, čelí podstatně vyššímu riziku chudoby než běžná populace (32,5 % osob se zdravotním postižením v produktivním věku ve srovnání s 15 % osob bez zdravotního postižení), což částečně odráží relativně nízké dávky pro osoby se zdravotním postižením. Chudobě a tlakům spojeným s náklady na bydlení jsou obzvláště vystaveny také domácnosti rodičů samoživitelů/samoživitelek. Riziko chudoby je dále prohlubováno omezeným sociálním bytovým fondem a problémy s cenovou dostupností bydlení, a to zejména u zranitelných skupin obyvatelstva. Estonská plánovaná politika bydlení na období 2025–2035 je sice pozitivním krokem, její provádění by však mělo být sledováno, aby bylo možné posoudit její dopad na dostupnost bydlení. Cílem reforem systému minimálního příjmu je zlepšit přiměřenost a účinnost příspěvků na živobytí, avšak vzhledem k tomu, že tyto reformy jsou teprve v počáteční fázi, jejich dopad se teprve projeví. Navzdory nedávným reformám zůstává přiměřenost důchodů v Estonsku problémem a riziko chudoby u starších osob je stále jedno z nejvyšších v EU. Rizika jsou obzvláště vysoká u žen a starších osob žijících osaměle, přičemž osamělé starší osoby v Estonsku mají nejvyšší riziko chudoby nebo sociálního vyloučení v EU. To souvisí s delší střední délkou života, složením domácností a omezeným pokrytím pozůstalostními důchody, což vede k tomu, že mnoho starších žen žije samo a má relativně nízké příjmy. Snížit riziko chudoby by se mohlo zajištěním vyšší přiměřenosti dávek a rozšířením přístupu k sociální ochraně, jakož i zlepšením účasti v dalších důchodových pilířích.
- (34) Estonsko se nadále potýká s problémy s přístupem ke zdravotní a dlouhodobé péči a s její cenovou dostupností, zejména v regionech mimo hlavní městská centra a u zranitelných skupin. Estonsko sice provedlo reformy a uskutečnilo investice s cílem řešit nedostatek pracovníků ve zdravotnictví, posílit primární péči a síť nemocnic a podpořit integraci zdravotní péče a sociálních služeb, přístup k nim je však stále problematický. Veřejné výdaje na zdravotní a dlouhodobou péči jsou výrazně pod průměrem EU, což má za následek značně neuspokojenou poptávku, vysoké doplatky a omezenou dostupnost služeb dlouhodobé péče, zejména domácí péče, což vede k přetrvávající závislosti na neformální péči, která neúměrně postihuje skupiny s nižšími příjmy a zvyšuje riziko chudoby u osob, jež péči potřebují. Navzdory existenci pokynů týkajících se zajištění kvality sociálních služeb se přístup k nim v jednotlivých obcích značně liší a omezují jej i stále delší čekací listiny. V Estonsku přetrvávají výrazné nerovnosti ve střední délce života a délce života prožité ve zdraví, což úzce souvisí se socioekonomickým postavením, vzděláním, příjmem a místem bydliště. Současný model sociálního a zdravotního pojištění není dlouhodobě finančně udržitelný, neboť se předpokládá, že v důsledku stárnutí obyvatelstva, rostoucí poptávky a změn na trhu

práce porostou výdaje rychleji než příjmy. I nadále je zásadní pokračovat v provádění reform, které umožní lépe integrovat zdravotní a sociální služby, upřednostnit prevenci a zajistit udržitelné financování, řešit nedostatek pracovních sil a snížit rozdíly v přístupnosti a cenové dostupnosti.

- (35) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny na rok 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Estonska pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé a třetí doporučení pro eurozónu, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení pro eurozónu, doporučení č. 3 a 4 pomáhají provést sedmé doporučení pro eurozónu a doporučení č. 5 pomáhá provést páté doporučení pro eurozónu,

DOPORUČUJE Estonsku v letech 2026 a 2027:

1. Nadále dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 21. ledna 2025 a současně využít flexibilitu poskytnutou národní únikovou doložkou pro vyšší výdaje na obranu. Zlepšit obrannou připravenost a zároveň zajistit efektivitu výdajů a postupně upravit rozpočet tak, aby zachoval strukturálně vyšší výdaje na obranu. Zajistit, aby veškerá opatření přijatá ke zmírnění dopadů zvýšení cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly současně slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Zajistit udržitelné financování potřeb v oblasti výdajů, včetně obrany, a to rozšířením daňové základny, využitím daní, které méně poškozují růst, včetně zdanění nemovitostí, a nasměrováním výdajů do prioritních oblastí na základě přezkumů veřejných výdajů.
2. Zajistit kontinuitu reform a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zachovat tempo provádění programů politiky soudržnosti a případně využít přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibilitu v rámci přezkumu rámce politiky soudržnosti v polovině období. Řešit jedinečné socioekonomické, bezpečnostní výzvy a výzvy v oblasti civilní připravenosti, jež se týkají zejména regionů na vnější východní hranici EU.
3. Lépe využívat veřejné investice do výzkumu a inovací a řešit překážky komercializace výzkumu a inovací. Zlepšit přístup k financování, a to i na rozšiřování činnosti, zejména pro malé a střední podniky a společnosti mimo hlavní městské oblasti, a to i začleněním rámců pro inovace a podporu podnikání.
4. Dále investovat do renovací zvyšujících energetickou účinnost, a to i prostřednictvím finančních nástrojů, aby se snížila poptávka po energii a přispělo se ke zvýšení cenové dostupnosti bydlení. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech a podíl roponosných břidelic ve skladbě zdrojů energie investicemi do obnovitelných zdrojů energie a podporou ukládání energie. Zvýšit energetickou bezpečnost a odolnost vůči hybridním hrozbám, například zajištěním dostatečné kapacity elektrických propojení a posílením odolnosti síťové infrastruktury. Zvýšit využívání udržitelné a méně znečišťující dopravy urychlením dokončení projektu Rail Baltica a usnadněním integrace systémů veřejné dopravy. Zvýšit produktivitu zdrojů podporou zavádění technologií účinně využívajících zdroje.
5. Zlepšit dovednosti rozšířením možností pro osoby s nízkou kvalifikací a starší dospělí a posílením vzdělávání v oblasti STEM na všech úrovních. Snížit počet

žáků, kteří předčasně ukončí školní docházku, řešením nedostatku učitelů a podporou žáků se speciálními potřebami. Zlepšit zaměstnanost mladých lidí prostřednictvím účinnějších aktivních politik na trhu práce, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost regionálním rozdílům. Posílit sociální ochranu s cílem snížit riziko chudoby u zranitelných skupin zvýšením přiměřenosti a účinnosti systému dávek. Zlepšit přístupnost a cenovou dostupnost zdravotní a dlouhodobé péče s cílem mimo jiné řešit regionální rozdíly prostřednictvím zajištění financování.

V Bruselu dne

*Za Radu  
předseda*